

سراب غرب؛
پیشرفت و رفاه در اسلام یا غرب؟
عبدالله محمدی
رهنما
۱۲۴
رضوی

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۱۲۴ (سراب غرب)

نویسنده:

عبدالله محمدی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما۱۲۴ (سراب غرب)

مشخصات کتاب

سرشناسه : محمدی، عبدالله، ۱۳۵۶ -

عنوان و نام پدیدآور : سراب غرب؛ پیشرفت و رفاه در اسلام یا غرب؟/ عبدالله محمدی؛ تهیه و تنظیم اداره پاسخگویی به سوالات دینی آستان قدس رضوی؛ ویراستار عظیم قهرمانلو؛ به کوشش محمدحسین پورامینی.

مشخصات نشر : مشهد: آستان قدس رضوی، شرکت به نشر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۵۶ص.: مصور (رنگی) ؛ ۱۱ × ۱۷ س م.

فروست : به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)؛ ۲۲۱۹. رهنما؛ ۱۲۴.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۲۷۲۴-۴

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : چاپ سوم.

یادداشت : چاپ قبلی: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۳.

موضوع : دین و تمدن

موضوع : Religion and civilization

موضوع : پیشرفت-- جنبه های مذهبی-- اسلام

موضوع : Progress-- Religious aspects-- Islam

موضوع : رضایت خاطر -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع : Satisfaction-- Religious aspects -- Islam

شناسه افزوده : پورامینی، محمد حسین، ۱۳۵۴ - ، گردآورنده

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. اداره پاسخگویی به سئوالات دینی و اطلاع رسانی

شناسه افزوده : شرکت به نشر(انتشارات آستان قدس رضوی)

شناسه افزوده : (Behnashr Company(Astan Quds Razavi Publications

رده بندی کنگره : BL۶۵ /ت۸ م۳ ۱۳۹۶

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۸۹

شماره کتابشناسی ملی : ۴۷۳۰۹۳۴

راه آفتاب

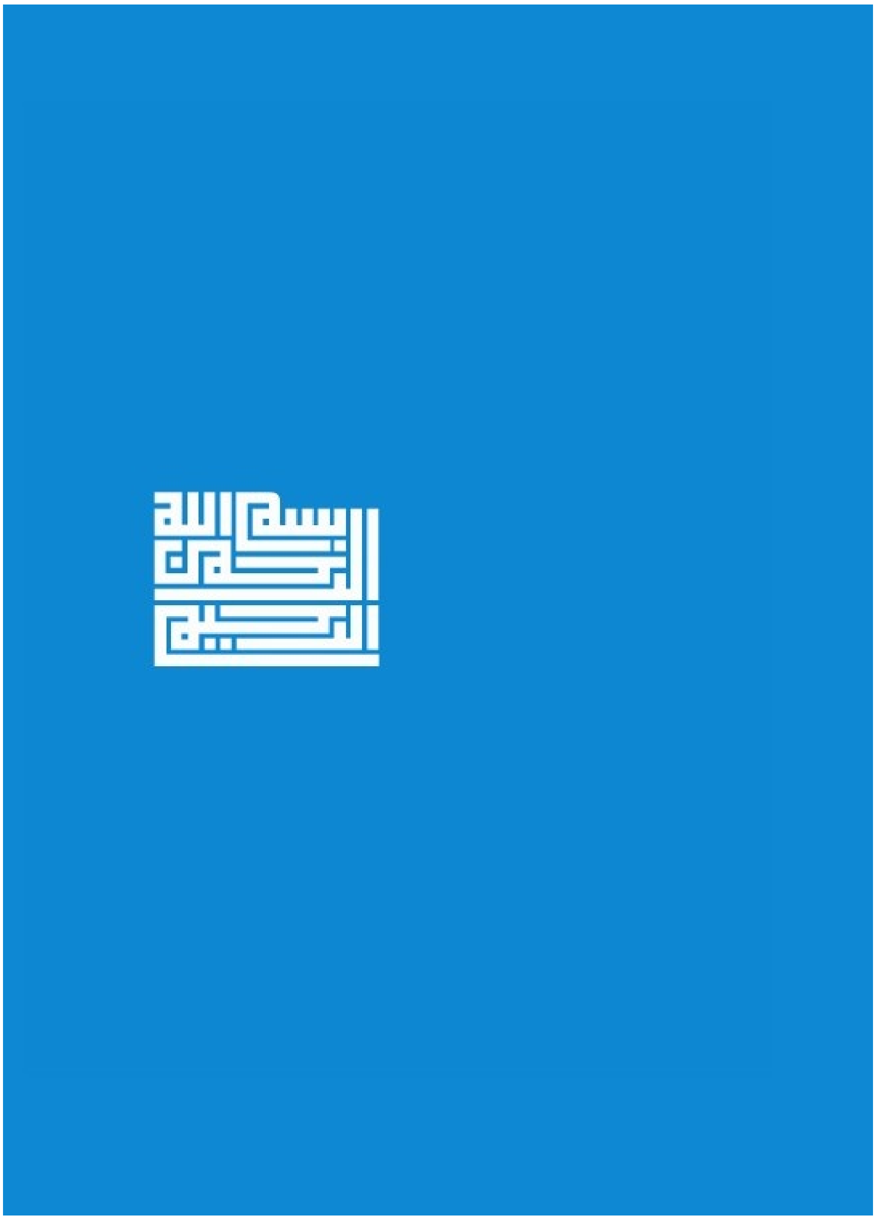
از نظر ایشان، تأمین رفاه و آسایش خانواده برای آنان که تمکین مالی داشتند، ضرورت داشت.

وسایل الشیعه، ج۲۱، ص۵۴۱.

ص:۱

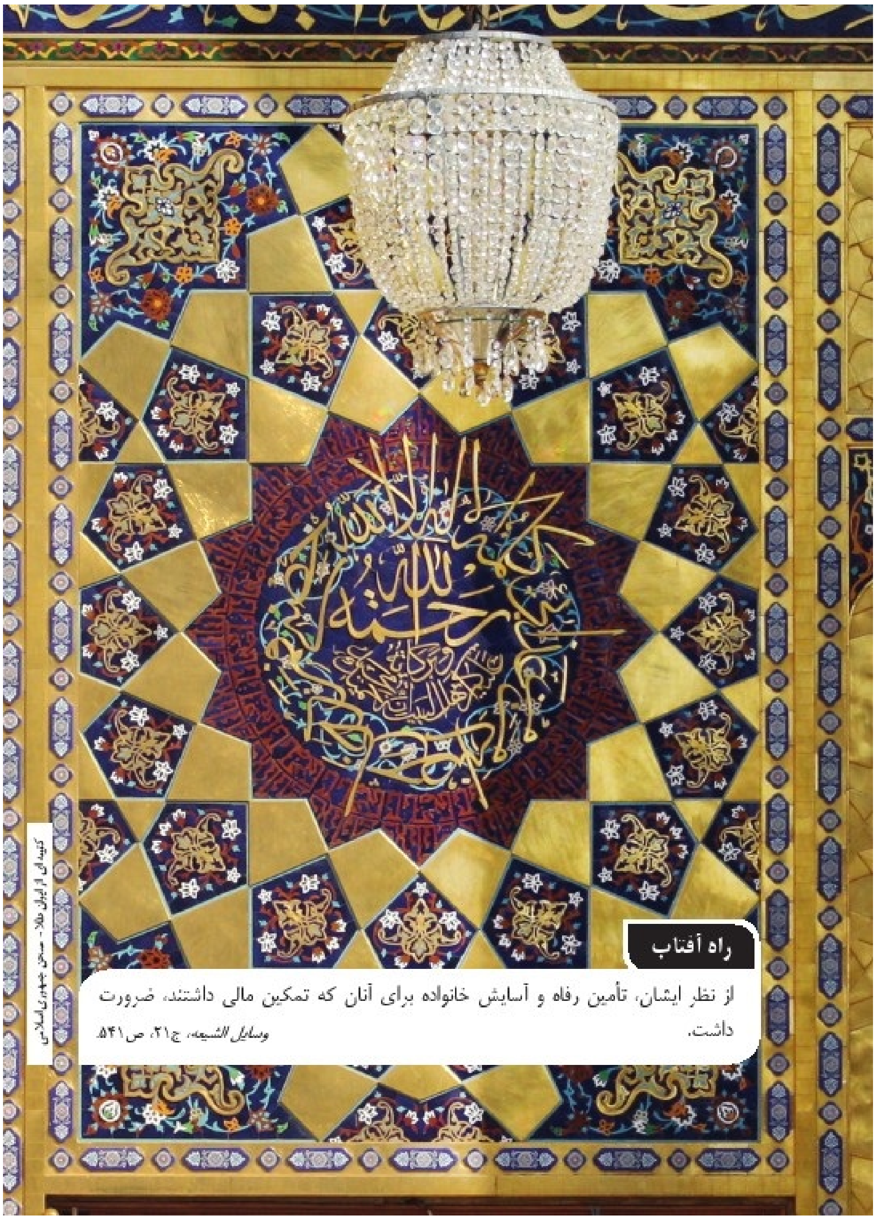
اشاره

تصویر

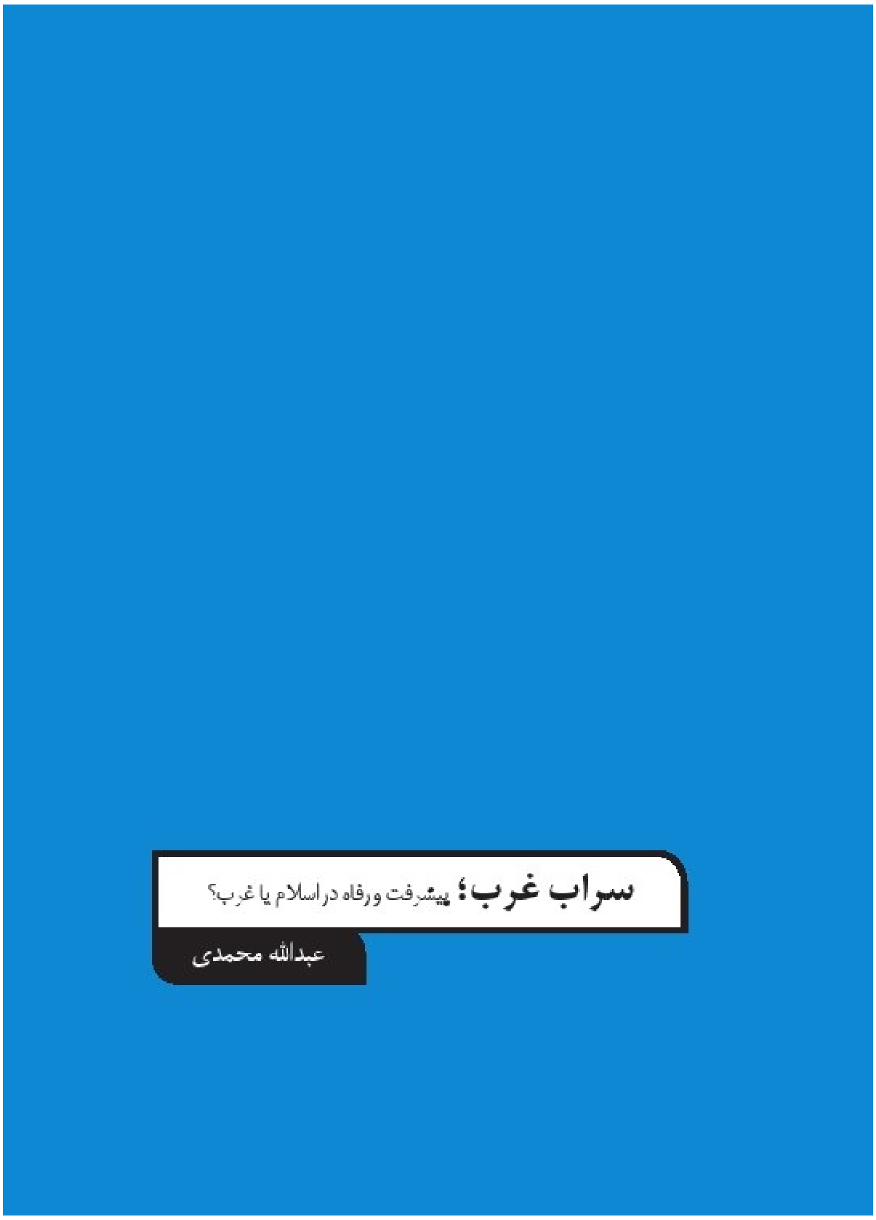
ص:۲

تصویر

کتیبه ای از ایوان طلا - صحن جمهوری اسلامی
راه آفتاب
از نظر ایشان، تأمین رفاه و آسایش خانواده برای آنان که تمکین مالی داشتند، ضرورت داشت.
وسایل الشیعه، ج۲۱، ص۵۴۱.

ص:۳

تصویر

ص:۴

سراب غرب

پیشرفت و رفاه در اسلام یا غرب؟

دریچه

۱. چرا کشورهای غربی که از خدا دورند و فرامین او را رعایت نمی کنند، در رفاه و آسایش بیشترند و کشورهای مسلمان در سختی و ناخوشی ها گرفتارند؟

۲. چرا انسان های مؤمن در رنج و فلاکت و انسان های دور از خدا درخوشی و رفاه به سر می برند؟

۳. مگر خداوند وعده نکرده است که در صورت رعایت تقوا، نعمت ها و خوشی ها بر بندگان نازل شود؟

۴. چرا کشورهای اسلامی جوامعی عقب مانده و کشورهای کافر و بی دین جوامعی رشد یافته و پیشرفته اند؟

تصویر

ص:۸

درآمد

یکی از مهم ترین پرسش های رایج، مقایسه رفاه و بدبختی جوامع غیرمسلمان با جوامع مسلمان است. عموم مردم با ملاحظهٔ بخشی از آنچه رسانه های غربی از رفاه عمومی به نمایش می گذارند، وضعیت جامعهٔ خویش را با آنان مقایسه کرده و این پرسش برایشان پیش می آید که چگونه وعدهٔ الهی در نزول نعمت ها بر اهل ایمان محقق نمی شود. از سوی دیگر، ملاحظهٔ رشد تکنولوژی و فناوری در برخی کشورهای غربی سبب می شود مؤمنان شرایط رشد علمی و فناوری جامعه خویش را با شرایط کشورهای غربی مقایسه کرده و برخی به اشتباه چنین نتیجه می گیرند که عامل پیشرفت جوامع غربی کنارگذاردن دین و عامل رکود کشورهای مسلمان گرایش به دین بوده است. این دو مسئله از ابعاد گوناگون و در سطوح متنوعی قابل بررسی است؛ ولی از آنجا که مخاطبان این اثر عموم مردم اند، سعی شده است از ورود به مباحث تخصصی پرهیز نموده و مسئله با زبان ساده تری تحلیل شود. این بحث در دو بخش سامان یافته است که در بخش نخست، ادعای رفاه و خوشبختی غرب و در

بخش دوم ادعای پیشرفت غرب و عقب ماندگی مسلمانان بررسی شده است.

ص:۱۰

فصل اول » آب و سراب

اشاره

تصویر

ص:۱۱

تصویر

ص:۱۲

پیش از بررسی میزان خوشبختی در جوامع مؤمن و غیرمؤمن، لازم است معنای خوشبختی و ملاک آن روشن شود. به راستی معنای خوشبختی چیست؟ ملاک رفاه و رنج یک امت چیست؟ با چه ملاکی می توان تعیین کرد که جامعه ای در رفاه است و جامعهٔ دیگر چنین نیست. توجه به نکات ذیل روشن می سازد که این پیش فرض که «جوامع غربی غرق در رفاه و خوشبختی اند» چندان دقیق نیست.

۱.در جست وجوی خوشبختی

اشاره

الف) برخی از مردم به اشتباه چنین می پندارند که ثروت و امکانات مادی عامل خوشبختی می باشد، در حالی که این تصور صحیح نیست. چنین نیست که با افزایش ثروت رضایت مندی از زندگی نیز افزایش یابد. افراد متعددی را می توان سراغ گرفت که با درآمدی ثابت، احساس رضایتی متفاوت از زندگی دارند. برای بسیاری از افراد، ثروتِ بیشتر نه تنها عامل افزایش آرامش نمی شود، بلکه از عوامل اضطراب و بدبختی است؛ زیرا همواره نگران از دست رفتن ثروت خویش اند و هیچ گاه روی خوشبختی را نمی بینند، در حالیکه ممکن است دیگران با حسرت به زندگی ایشان نگاه کنند. ثروت در

ص:۱۳

صورتی برای انسان اسباب آرامش است که فرد مالک ثروت باشد، نه اینکه ثروت، مالکِ انسان باشد. بسیاری از انسان های ثروتمند، مملوک ثروت خویش اند و عمر خود را صرف محافظت از مالک خود می کنند.

ب) خوشبختی در بهره مندی از امکانات و نعمت ها نیست، بلکه در توجه به نعمت هاست. بسیاری از افراد متمکن چون هنر دیدن نعمت ها را ندارند، احساس رضایت نمی کنند و بسیاری از افرادیکه بهره مندی کمتری دارند، به دلیل توجه به داشته هایشان، احساس خوشبختی می کنند.

ج) یکی از مسائلی که باعث آرامش و خوشبختی انسان هاست، معنادار‌بودن زندگی است. افرادی که زندگی را معنادار نمی دانند، با وجود امکانات متعدد همواره احساس نگرانی و پوچی آزارشان می دهد و تنوع هیجانات و تفریحات راضی شان نمی کند. در مقابل، کسانی که زندگی را معنادار می بینند، احساس آرامش بیشتری دارند و از زندگی راضی ترند. مؤمنان به دلیل اعتقاد به معاد و حکمت هستی، زندگی را معنادار می دانند؛ ولی کافران به دلیل انکار توحید و معاد همواره زندگی را پوچ و بی هدف می بینند. مؤمنان در پس تک تک مشکلات زندگی، دست حکمت خدا را می بینند و کافران که اعتقادی به معاد ندارند، با کوچک ترین مشکلدچار ناامیدی و نگرانی می شوند.نگرش حکیمانه به زندگی، منوط به میزان ثروت یا امکانات نیست.

ص:۱۴

د) رابطهٔ صـمیمی بـا افراد خـانواده و دوسـتان نزدیک از ابزارهای آرامش بخش زنـدگی است و جوامع صـنعتی با گرایش به فردگرایی و متزلزل شـدن نهـاد خـانواده، از این موهبت محروم بوده و همواره احساس تنهایی می کننـد. جهان غرب سـعی می کند محبت و صمیمیت گمشده میان انسان ها را با انس با حیوانات جبران کند؛ ولی این جایگزین چه کارکرد و نفعی دارد؟

چنانکه گـذشت، خوشـبختی و رفاه به بهره مندی از امکانات مادی و ثروت نیست، بلکه منوط به احساس رضایت و هدفمندی زندگی است. کشورهای صنعتی با وجود امکانات مادی فراوان احساس رضایت از زندگی ندارند.

پنجره

برخی روانشناسان امریکایی با طرح این پرسش که «آیا مردم ثروتمند از زندگی خود راضی ترند؟» تحقیقاتی را آغاز کردند و به این نتیجه رسـیدند که افراد بسیار ثروتمند نسبت به طبقه متوسط رضایت کمتری از زندگی دارند و افراد طبقه متوسط نسبت به افراد پایین ترین از سطح کمتری از شادی برخوردارند.(۱)

۱- . دیوید جی مایرز، تناقض نمای امریکا، گرسنگی معنوی در وفور نعمت، ترجمهٔ سیده مژگان سخایی، ص۲۶۳.

گسترش روزافزون بیماری های روحی و افسردگی و نیز آمار خودکشی گواهی بر عدم خوشبختی آنهاست. طبق تحقیقات دانشمندان غربی، میزان خودکشی جوانان در سال ۱۹۹۰ نسبت به سال ۱۹۶۰ سه برابر افزایش داشته است.(۱)

در ایالات متحده امریکا تعداد کسانی که خودکشی می کنند، بیشتر از تعداد کسانی است که به قتل می رسند.(۲)

۲.دلتنگی در برج عاج

اشاره

آمارهایی که تحلیل گران غربی در کتاب های خود منتشر کرده اند، به روشنی گویای رشد اسف بار افسردگی در جوامع مدرن است و این امر میزان رضایت از زندگی را به خوبی نشان می دهد. به گزارش سازمان بهداشت جهانی، میزان افسردگی در میان امریکایی هایی که پس از سال ۱۹۴۵ به دنیا آمده اند، سه برابر افرادی است که پیش از این تاریخ متولد شده اند. در

سال ۱۹۹۸ در امریکا هجده میلیون نفر به افسردگی دچار بودند و میزان فروش داروی ضد افسردگی پروزاک(۳) به ۸/۲ میلیارد دلار رسید.(۴)

ص:۱۶

۱- . همان، ص ۲۳۱.

۲- . ویلیام جی بنت، شاخص های فرهنگی در ایالات متحدۀامریکا، ترجمۀ فاطمه فراهانی، ص ۱۹۳.

۳- . Prozac

۴- . همان، ص ۱۹۴.

پنجره

در سال ۱۹۹۶، هشت هزار کودک زیر شش سال، داروی ضد افسردگی مصرف کرده اند و در سال ۱۹۹۷ مصرف این داروها در چهل هزار کودک زیر شش سال مشاهده شده است؛ یعنی افزایش چهارصد درصدی.(۱)

سازمان بهداشت جهانی، افسردگی را شایع ترین بیماری فلج کنندهٔ زنان امریکا اعلام کرده است. طی سی سال گذشته نشریات روانشناسی ۴۵۰۰۰ مقاله در ارتباط با افسردگی و تنها چهارصد مقاله در موضوع خوشبختی منتشر کرده اند. زنان امریکایی در صدر جدول مصرف کنندگان داروهای ضد افسردگی قرار دارند و روانشناسان یکی از دلایل این مصرف بالا را نگاه ابزاری جامعه به زنان و فشارهای وارد شده به آنها در جریان زندگی می دانند. به دنبال چنین رفتاری، این زنان احساس می کنند هیچ کس به معنای واقعی دوستشان ندارد و روابط افراد جامعه با آنها فقط به منظور سوء استفاده های جنسی و مادی است. همچنین، طبق گزارش سازمان بهداشت جهانی بیشترین آمار خودکشی مربوط به کشورهای ژاپن، امریکاو شرق اروپاست و کشورهای اسلامی، کشورهای امریکای لاتین و برخی کشورهای شرق آسیا کمترین میزان خودکشی را دارند. پس از

ص:۱۷

۱- . همان.

تصوير

ص:۱۸

حوادث تروریستی یازده سپتامبر، حدود نود درصد از شهروندان این کشور که دیگر به قدرت نظامی و امنیت وعده داده شده از سوی مقامات ایالات متحده اطمینان چندانی نداشتند، برای کنار آمدن با استرس و نگرانی ناشی از چنین حملاتی، بیش از پیش به مذهب روی آوردند. محققان بسیاری به بررسی رابطهٔ میان مذهب و استرس پرداخته اند. فیگلمن در کتاب مذهب و سلامتی به این نتیجه رسید که افرادی که دارای تمایلات مذهبی نیستند، بیشتر از افراد دیگر در معرض استرس و افسردگی قرار دارند.(۱)

۳.غرب بیرون از لنز هالیوود

صرف نظر از اینکه امکانات مادی دلیل بر خوشبختی نیست، حتی در این باره نیز نباید تصور کرد همه افراد کشورهای غربی و صنعتی دارای ثروت و امکانات انبوه اند، بلکه میزان فقر در این کشورها در حال افزایش است؛ به عنوان مثال، در امریکا ۱۴۸ میلیون نفر (۴۸ درصد) فقیر بوده و ۴۹ میلیون نفر زیر خط فقر زندگی می کنند. خانه های بسیار بزرگ با ده ها اتاق و باغ که در سینمای هالیوود نمایش داده می شود، تمام حقیقت غرب نیست. گلوبال ریسرچ در مقاله ای به بحران گرسنگی در امریکا پرداخته و می نویسد روزانه حدود پنجاه میلیون امریکایی از گرسنگی رنج می برند. در سال های

ص:۱۹

۱- . http://www.mashreghnews.ir/fa/news/۱۵۳۳۱۴.

۱۹۶۰ تا ۱۹۹۸ تعـداد کسانی که مشـمول طرح «کمک به خانواده های نیازمنـد» بودند، ۶۵ درصـد افزایش یـافته و آمار فقر و گرسنگی کودکان بسیار قابل توجه است. تقریباً از هر پنج کودکی که در امریکا زندگی می کند، یک نفر فقیر است. در سال ۱۹۹۳ حدود پانزده میلیون کودک و نوجوان زیر هجده سال در فقر زندگی می کردند.(۱)

۴.نعمت یا نقمت؟

اشاره

آیـا هر بارانی نعمت و هر خشـکسالی نقمت است؟ آیا فقر علامت غضب و ثروت علامت لطف خـداست؟ نعمت بودن نعمت به فراوانی آن نیست، بلکه به تأثیر و فوایـد آن است. برخی گمان می کنند چون در برخی مناطق اروپایی بارندگی زیاد است، ایشـان مشـمول لطف الهی انـد؛ امـا همان طور که خشـکسالی می توانـد عـذاب الهی باشـد، فراوانی برف و باران نیز می تواند مشـکلات زیادی به دنبال داشـته و مصـداقی از عـذاب الهی باشـد. در بسـیاری موارد امکانات مادی وسـیلهٔ عذاب افراد است، چنان که قرآن به مؤمنان می گوید:

اموال و فرزندان آنان شما را به شگفتی واندارد؛ خداوند می خواهد با این وسیله آنان را عذاب کند.(۲)

آنگاه که ببینی کافران شهرها را تصرف می کنند، غمگین نشوی؛ دنیا

ص:۲۰

۱- . همان، ص۸۵.

۲- .فَلا تُعجبک أَموالهم ولا أَولادهُم إِنَّما یُریدُ الله لِیُعذِّبهم بِها فِی الْحَیوهِ الدُّنیا (توبه، ۵۵).

متاعی اندک است و جایگاه ایشان جهنم است.(۱)

همچنین، قرآن از سنّت دیگری به نام «استدراج» یاد می کند که یکی از سخت ترین عذاب های پروردگار است.

پنجره

خداوند پس از آنکه کفار با سختی ها و عذاب های دنیوی متنبه نشدند، امکانات مادی بسیاری در اختیار ایشان قرار می دهد تا به وسیلهٔ آن بر گناهان خویش بیفزایند.

کافران، گمان نکنند که مهلتی که ما به آنها می دهیم، به حال آنها بهتر خواهد بود، بلکه مهلت می دهیم برای امتحان تا بر سرکشی و طغیان خود بیفزایند و آنان را عذابی رسد که با آن سخت خوار و ذلیل شوند.(۲)

و آنها که آیات ما را تکذیب کردند، به تدریج از جایی که نمی دانند، گرفتار مجازاتشان خواهیم کرد.(۳)

ص:۲۱

۱- . لَایَغُرَّنَّکَ تَقَلُّبُ الَّذِین َکَفَرُوا فی اِلْبِلَادِ مَتَاعٌ قَلِیلٌ ثُمَّ مَأْوَئهُم جَهَنَّمُ وَ بِئْسَ الْمِهَاد (آل عمران، ۱۹۶-۱۹۷).
۲- . وَ لَایحَسَبنَ ّالَّذِینَ کَفَرُوا ۟أَنَّمَا نُمْلیِ لَهُمْ خَیرٌ ْلِأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمْلیِ لَهُمْ لِیزَدَادُواْ إِثْمًا وَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِین (آل عمران، ۱۷۸).
۳- . وَ الَّذِینَ کَذَّبُواْ بِایَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَیثُ لَایَعْلَمُونَ وَ أُمْلیِ لَهُمْ إِنَّ کَیدِی مَتِین (اعراف، ۱۸۲-۱۸۳).

حضرت زینب در مواجهه با یزید به همین سنّت الهی اشاره کرده و فرمودند:

ای یزید! آیا اکنون که زمین و آسمان را بر ما تنگ کردی و ما را همانند اسیران به هر سو کشاندی، می پنداری ما به نزد خدا خوار شدیم و تو نزد او عزیز و گرامی می باشی و تصور کردی این نشانهٔ قدر و منزلت تو در نزد خداست؟ از این رو، باد غرور به بینی انداخته و به خود بالیدی و خرّم و شادمان شدی از اینکه دیدی دنیا در کمند تو در آمده و امور تو سامان یافته و مُلک و خلافت ما در اختیار تو قرار گرفته، پس کمی آهسته تر! آیا سخن خداوند را فراموش کردی که فرمود: «آنها که کافر شدند، تصور نکنند اگر به آنان مهلت می دهیم، به سودشان است. ما به آنان مهلت می دهیم تا بر گناهان خود بیفزایند و برای آنها عذاب خوارکننده ای است».(۱)

۵.هرکه در این بزم مقرّب‌تر است ...

سختی هایی که در زندگی دنیوی برای مؤمنان پیش می آید، گاهی ناشی از بی تدبیری و کم کاری ایشان است - که در بخش دوم مفصّل تر بررسی می شود - و گاهی ناشی از بلایا و مشکلات طبیعی است که افراد دخالتی در آن ندارند و این ها آثار تربیتی برای مؤمنان

۱- . محمدباقرمجلسی، بحارالانوار، ج ۴۵، ص۱۳۳.

دارد. بلایا و سختی ها برای مؤمن، علامت محبوبیت او نزد پروردگار است که یا زمینهٔ امتحان و در نتیجه رشد معنوی انسان را فراهم می آورد، یا مایـهٔ آمرزش گناهان اوست و یا عامل رشـد و اوج گرفتن وی، که همه این حالت ها برای مؤمن خیر است. معلّم نسـبت به کوچک ترین لغزش و اشـتباه بهترین دانش آموز کلاس حسّاسیتی بیش از دیگر دانش آموزان نشان می دهد و این نشانـهٔ توجه و محبوبیت او نزد معلّم است؛ چنـانکه پیـامبران و اولیای الهی که محبوب ترین بنـدگان خـدا هسـتند، بیشترین سختی ها را در زندگی متحمل می شوند؛ بنابراین به میزان بیشتر شدن محبوبیت، سخت گیری نیز بیشتر می شود.

ص:۲۳

خلاصه

با توجه به نکات پیش گفته روشن می شود که اولاً، خوشبختی و رفاه یک جامعه به میزان ثروت و امکانات افراد نیست، بلکه به میزان احساس رضایت از زندگی است و تعداد فراوانی از ثروتمندان احساس رضایت از زندگی ندارند؛ ثانیاً، تمام افراد جوامع غربی ثروتمند نیستند و تعداد فقیران یا افراد زیر خط فقر در آنجا نیز بسیار زیاد است؛ ثالثاً، بسیاری از مشکلات و سختی های مسلمانان به خاطر کم کاری و سوء تدبیر ایشان است و بالأخره اینکه سختی و خوشی این دنیا یک روی سکه است. سختی موقت مؤمنان عامل خوشی ابدی ایشان و خوشی موقت کافران، عامل سختی ابدی آنان می باشد.

ص:۲۴

فصل دوم »فراز و فرود اسلام و غرب

اشاره

تصویر

ص:۲۵

تصویر

ص:۲۶

۱.پیشرفت انسان یا مصنوعات انسانی

اشاره

قبل از هر چیز باید مفاهیم «پیشرفت»، «رشد»، «عقب ماندگی» و ... و ملاک آن ها تعریف شود تا مشخص شود آیا حقیقتاً کشورهای اسلامی عقب مانده و جوامع کافر پیشرفته هستند یا خیر؟ برای پاسخ به این پرسش باید بین انسان و مصنوعات انسانی و در نتیجه پیشرفت انسان و مصنوعات انسانی تفاوت قائل شویم. انسان موجودی عاقل با جهت گیری الهی است که هدف او به خوردن، خوابیدن، شهوات و غرایز محدود نیست، بلکه هدف او رشد معنوی و اخلاقی است که البته با بهره مندی صحیح از دنیا منافات ندارد. خوردن و خوابیدن بیشتر یا شهوات و لذت های افزون تر اموری مشترک بین انسان و حیوان هستند و آنچه باعث تمایز این دو می شود، فضایل معنوی و اخلاقی انسان است. بنابراین ملاک رشد و پیشرفت انسان موفقیت در کسب فضایل اخلاقی و بندگی الهی بوده و جامعهٔ پیشرفتهٔ انسانی جامعه ای است که اخلاق و معنویت در آن رشد یافته باشد وگرنه تفاوتی بین انسان و حیوان نیست. پیشرفت مصنوعات انسانی همان رشد تکنولوژی و صنعت است. تبدیل شدن چرتکه به ابررایانه های

اتمی، تسخیر فضا، مطالعهٔ ریزذرات و سایر شگفتی های تکنولوژی، پیشرفت مصنوعات انسانی است و نه خود انسان.

پنجره

آنچه به نـام پیشـرفت کشورهای غربی خوانـده می شود در حقیقت پیشـرفت مصـنوعات انسانی است نه اخلاق. برهمین اساس پیشرفته خواندن کشورهای غربی به استناد موفقیت در تکنولوژی سخن صحیحی نیست.

اگر دربـارهٔ جامعـهٔ انسـانی سـخن می گوییم بایـد ملاـک های انسانی را برای ارزیابی پیشـرفت یا عقب مانـدگی جوامع لحاظ کنیم.

۲.اخلاق در کُما!

اشاره

با توجه به آنچه گفته شـد، حقیقتاً نمی توان کشورهای کافر را جوامعی رشـدیافته و مسـلمانان را جوامعی عقب مانـده خوانـد؛ زیرا هم زمـان بـا رشـد تکنولوژی، انحطـاط اخلاـقی در جوامع غربی سـرعتی مهارنشـدنی یـافته است و سالاـنه آمارهای تکان دهنـده ای از شـبکه هـای آمـاری و اطلاع رسانی منتشـر می شود. برای نمونه به سـهم ناچیزی از آمارهای منتشـر شـده توسـط مؤسسات غربی اشاره می شود:

در سال ۱۹۶۰ زندگی مشترک بدون ازدواج رسمی، موسوم به «زندگی در گناه» و امری شرم آور و آمار آن به قدری کم بود که ثبت

ص:۲۸

نمی شـد، ولی طبـق اعـتراف نویسـندگان غربی، امروزه ۴۱ درصـد زنـان امریکایی بین ۱۵ تـا ۴۴ سـال به صورت نامشـروع با همسرانشان زندگی می کنند. تعداد خانواده های نامشروع بین ۱۹۶۰ تا ۲۰۰۰ افزایش ۱۰۰۰ درصدی داشته است.(۱)

تا سال ۲۰۰۰، ۷۹ درصد زنان مجرد بین ۲۰ تا ۲۴ سال تجربه ی فعالیت جنسی نامشروع داشتند.(۲)

در امریکـا در هر ۲۵ ثانیه یک کودک نامشـروع به دنیا می آید.(۳) سه میلیون نوجوان در سـال به بیمـاری های مقاربتی دچار می شوند. آمار فرزندان نامشروع نیز ۶ برابر آمار سال ۱۹۶۰ شده است.(۴)

پنجره

در سال ۱۹۹۷ حدود ۷۸ درصد کل تولدهای ثبت شده در جامعهٔ امریکا یعنی ۳۸۰۰۰۰ تولد مربوط به نوجوانان ۱۵ تا ۱۹ ساله بود که ازدواج نکرده بودند.(۵)

پژوهشگران دانشکدهٔ «وسلی» دریافتند حدود ۴۰ درصد دختران

ص:۲۹

۱- . مـاری کاسـیان، خطـای فمنیسم، ترجمـهٔ بابـک تیموریان، مجموعه مقالات «فمینسـیم، شـکست افسانـهٔ آزادی زنان»، ج۳، ص۲۶.

۲- . همان.

۳- . همان

۴- . دیوید جی مایرز، تناقض نمای امریکا، ۲۳۱.

۵- . همان، ۲۳۲.

تصویر

ص:۳۰

روزانه و ۲۹ درصد به طور هفتگی مورد آزار جنسی قرار می گیرند و دو سوم این مزاحمت ها در انظار عمومی صورت می گیرد.(۱)

۵۴ درصد افراد شرکت کننده در یک نظرسنجی در کشور کانادا گفته اند که حداقل یکبار تجربه ناخواسته جنسی قبل از ۱۶ سالگی داشته اند.(۲)

همه ساله ۵۰۰۰۰۰ زن و کودک جهت استثمار جنسی از کشورهای مختلف به کشورهای اروپایی قاچاق می شوند. این تجارت سالانه ۸ میلیارد دلار سودآوری دارد.(۳)

در بسیاری از کشورهای اروپایی روسپی گری، قانونی شده است و این امر ۵ درصد اقتصاد هلند را به خود اختصاص داده است.(۴)

سالانه ۱۳۰۰۰ فیلم پورنو در امریکا تولید می شود. یعنی به طور متوسط در هر ساعت ۴/۱ فیلم پورنو تولید می شود. درآمد این صنعت در سال ۲۰۰۶، ۹۷ میلیارد دلار بوده است که با درآمد شرکت های

۱- . ویلیام مورجیسون، آزادی جنسی، کلنگی به ریشهٔ خانواده، مجموعه مقالات «فمینسیم، شکست افسانهٔ آزادی زنان»، ج۲، ص۳۶.

۲- . دبیرخانه دومین همایش مسائل زنان، خشونت علیه زنان، مجموعه مقالات «فمینسیم، شکست افسانه آزادی زنان»، ج۲، ص۱۸۰.

۳- . جانیس جی رایموند، توسعهٔ صنعت سکس در اتحادیهٔ اروپا، مجموعه مقالات «فمینسیم، شکست افسانهٔ آزادی زنان»، ج ۲، ص۲۴۴.

۴- . همان، ص۲۴۶.

«مایکروسافت»، «گوگل»، «آمازون» «یاهو» و «اپل» برابری می کند.(۱)

در عرصهٔ جرم و جنایت نیز وضعیت کشورهای غربی به ویژه امریکا به قدری فضاحت بار است که رئیس سابق کمیسیون قضایی سنای امریکا می گوید مهم ترین معضل امریکا خشونت است. در امریکا در هر ۸ ثانیه با یک زن بدرفتاری می شود و در هر ۱۰ ثانیه یک زن مورد تجاوز قرار می گیرد.(۲)

۸۳ درصد افراد شرکت کننده در نظرسنجی موسسهٔ «گالوپ» گفته اند جرم و جنایت برای آن ها تهدیدی جدی است(۳)چنانچه

از هر ده نفر، ۴ نفر از قدم زدن تنها در شب و در فاصلهٔ یک مایلی خانه ی خود هراس دارند(۴)

و از هر ده نوجوان، ۴ نفر هراس دارند که کسی با اسلحه به آن ها شلیک کند.(۵)

در اثر گسترش جرم و جنایت در امریکا آمار زندانیان این کشور که در سال ۱۹۶۰ حدود ۳۰۰۰۰۰ نفر بود، در سال ۱۹۹۸ شش برابر شده و به ۸۷/۱میلیون رسیده است. در امریکا سالیانه بالغ بر ۱۲ میلیون جرم ثبت می شود که بالاـترین میزان ثبت شده در میان

ص:۳۲

۱- . کریس هجز، پورنوگرافی غیرعادی، آخرین نشانهٔ آخرالزمان فرهنگی امریکا، مجموعه مقالات «فمینسیم، شکست افسانهٔ آزادی زنان»، ج ۲، ص۲۷۳.

۲- . دبیرخانه دومین همایش مسائل زنان، خشونت علیه زنان، مجموعه مقالات «فمینسیم، شکست افسانهٔ آزادی زنان»، ج ۲، ص۱۷۸.

۳- . دیوید جی مایرز، تناقض نمای امریکا، ص۲۵۴.

۴- . همان، ص۲۵۵.

۵- . همان، ص۲۵۴.

کشورهای جهان است.(۱)

پنجره

در سال ۲۰۱۰ روزانه بیش از ۵ کودک بر اثر بدرفتاری جان خود را از دست می دهند.

چنین اموری سبب افسردگی های شایع میان کودکان شده است و در حالی که سن کودکی اوج نشاط و شادابی است، بسیاری از کودکان کشورهای اروپایی و امریکایی داروی ضد افسردگی مصرف می کنند. این خشونت ها تنها مربوط به فضای خارج از خانواده نیست و بسیاری از زنان غربی مورد بدرفتاری مستمر همسرانشان قرار می گیرند. به عنوان نمونه زنی که برندهٔ جایزه صلح نوبل بوده است می گوید شوهرم مرد خوبی است؛ زیرا فقط هفته ای یکبار مرا کتک می زند!(۲)

پیامد مستقیم این موارد، فروپاشی کانون خانواده و افزایش قابل توجه آمار طلاق است. آمار طلاق در امریکا از سال ۱۹۶۰ تاکنون صد برابر افزایش داشته است.(۳) این پدیده به رواج خانواده های تک والد منجر شده تا آنجا که در سال ۱۹۹۰ تعداد ده میلیون خانواده امریکایی

۱- . همان، ص۲۵۵.

۲- . دبیرخانه دومین همایش مسائل زنان، خشونت علیه زنان، مجموعه مقالات «فمینسیم، شکست افسانهٔ آزادی زنان»، ج ۲، ص۱۸۵.

۳- . ماری کاسیان، خطای فمنیسم، ترجمهٔ بابک تیموریان، مجموعه مقالات «فمینسم، شکست افسانهٔ آزادی زنان»، ج۳، ص۲۵.

بـدون پـدر زنـدگی می کنند و ۲۳ درصـد کودکـان زیر ۱۵ سـال در امریکـا، فقـط بـا مادر و ۶/۵ میلیون فرزنـد امریکـایی با پدربزرگ و مادربزرگ زندگی می کنند.(۱)

آمارها و اخبار هولناک دیگری در غرب درباره ازدواج با حیوانات، کشتن فرزندان، کشتن پدر و مادر و ... منتشر می شود که بیـان آن بسـیار مشـمئزکننده است و تنهـا به یـک نمونه اکتفا می شود: در هر دوره تعطیلات تابسـتانی حـدود ۵۰۰ هزار زن و شوهر در ۲۰۰ کلوپ شبانه که در سراسر ایتالیا وجود دارد، همسران خود را برای برقراری رابطهٔ نامشروع با یکدیگر عوض می کنند. هزاران تعویض همسـر نیز در اماکنی غیر کلوپ ها مانند گاراژهای خودرو، سواحل دریایی ویژه وحتی برخی از قبرستان ها صورت می گیرد.(۲)

این اتفاقات سـبب ابراز نگرانی هر روزهٔ اندیشمندان، متفکران، هنرمندان و حتی سیاست مداران غربی نسبت به وضع موجود و آیندهٔ غرب شده است. حجم مقالات تخصصی متعدد نویسندگان غربی مؤید این مدعاست.

۳.بی ارتباطی دین و عقب ماندگی

اشاره

صرف نظر از دو بحث پیشـین، پیشـرفت و رشـد یک جامعه در علم و تکنولوژی ارتباطی به دینداری یا بی دینی جوامع ندارد؛ زیرا تعداد

ص:۳۴

۱- . گونه های جدید خانواده در غرب، ص۱۰۳-۱۰۵.

۲- . http://www.farsnews.com/printable.php,nn=۸۸۰۲۱۳۰۱۷۵

کشورهـای غیراســلامی و کـافر کـه بـه لحـاظ علمی و تکنولـوژی رشـد نکرده انـد، فراوان اسـت و از سـوی دیگر بسـیاری از دانشمندان و چهر ه های علمی کشورهای غربی انسان هایی موحد و دین گرا هستند.

پنجره

بنابراین نه اسـلام دخالتی در عدم پیشـرفت علمی مسـلمانان داشـته و نه مسیحیّت یا الحاد سهمی در رشد و پیشرفت کشورهای غربی دارد.

امروزه رشد علمی غرب مرهون تلاش های دانشـمندان پیشـین ایشان می باشد که انسان هایی بی دین یا به لحاظ اخلاقی فاسد و لاابالی نبوده اند؛ زیرا تحقیق و پژوهش مجدّانهٔ علمی با عیّاشی و خوشگذرانی تناسبی ندارد.

۴.غرب، واردکنندهٔ مدعی!

اشاره

مسـلمانان در طی قرون گذشـته پرچمدار نهضت های علمی و اکتشافات متعدد بوده اند و قله های دانش در اختیار فرهیختگان مسـلمان بوده است. بسـیاری از پیشـرفت های علمی کنونی غرب نتیجهٔ ارتباط با مسـلمانان است. یک محقق عراقی به نام سلیم الحسنی استاد دانشگاه منچستر در سال ۲۰۰۶ در پژوهشی با عنوان «۱۰۰۱

نوآوری میراث مسلمانان در جهان ما» به بررسی دستاورد های علمی مسلمانان در سال های ۶۰۰ تا ۱۶۰۰ میلادی پرداخته است. او نشان داده است چگونه دانشمندان مسلمان در علومی چون ستاره شناسی، جبر و مثلثات، نظریهٔ اعداد، هندسه، فیزیک، جغرافیا، شیمی، پزشکی، داروسازی، مهندسی، هنر، ادبیات و حتی آموزش و پرورش سرآمد و صاحب نظر بوده اند.

پنجره

بسیاری از اختراعات و اکتشافات مهمی که افتخار آن ها به نام دانشمندان غربی ثبت گردیده سال ها پیش توسط دانشمندان مسلمان اختراع و یا کشف شده است.

گوستاولوبون می گوید:

بعضی ها [اروپاییان] عار دارند که اقرار کنند که یک قوم کافر و ملحدی [مسلمانان] سبب شده اروپای مسیحی از حال توحّش و جهالت خارج گردد و لذا آن را مکتوم نگاه می دارند، ولی این نظر به درجه ای بی اساس و تأسّف آور است که به آسانی می توان آن را ردّ نمود ... نفوذ اخلاقی همین اعراب زاییدهٔ اسلام، آن اقوام وحشی اروپا را که سلطنت روم را زیر و زبر نمودند، داخل در طریق آدمیّت نمود و نیز نفوذ عقلانی آنان

ص:۳۶

دروازۀ علوم و فنون و فلسفه را که از آن به کلّی بی خبر بودند به روی آن ها باز کرد و تا ششصدسال استاد ما اروپاییان بودند.(۱)

ویل دورانت می گوید:

پیدایش و اضمحلال تمدن اسلامی از حوادث بزرگ تاریخ است. اسلام طی پنج قرن، از سال ۸۱ تا ۵۹۷ ه.ق (۷۰۰ تا ۱۲۰۰م) از لحاظ نیرو، نظم، بسط قلمرو و حکومت، تصفیۀ اخلاق و رفتار، سطح زندگانی، وضع قوانین منصفانۀ انسانی و تساهل دینی، ادبیات، دانشوری، علم، طب و فلسفه پیشاهنگ جهان بود.(۲)

از دیدگاه وی، نفوذ دنیای مسیحی در اسلام تقریباً منحصر به بعضی رسوم دینی و جنگی بود ... دنیای اسلام در جهان مسیحی نفوذ گوناگون داشت.

پنجره

اروپای مسیحی غذاها، شربت ها، دارو، درمان، اسلحه، استفاده از نشان های خانوادگی، سلیقه و انگیزۀ هنری، ابزارها و فنون صنعت و تجارت و قوانین و راه های دریایی

۱- . گوستاولوبون، تمدن اسلام و عرب، ص۷۵۱.

۲- . ویل دورانت، تاریخ تمدن، ترجمۀ ابوطالب صارمی و دیگران، ج۴ (عصر ایمان، بخش اول)، ص۴۳۲.

را از اسلام فرا گرفت و غالباً لغات آن را نیز از مسلمانان اقتباس کرد ... .

علمای اسلامی ریاضیات، طبیعیات، شیمی، ستاره شناسی و پزشکی یونان را حفظ کرده و به کمال رساندند و این میراث یونان را که بسیار غنی تر شده بود، به اروپا انتقال دادند ... پزشکان اسلامی پانصد سال تمام علمدار طب در جهان بودند.(۱)

همچنین «رودول» اسلام شناس و مترجم قرآن به زبان انگلیسی می گوید:

اروپا باید فراموش نکند که مدیون قرآن است؛ همان کتابی که آفتاب علم را در میان تاریکی قرون وسطی در اروپا جلوه گر ساخت.(۲)

با توجه به این نکات آشکار می شود که نه دینداری مانعی برای پیشرفت علمی و صنعتی است و نه بی دینی عامل ترقی در این حوزه محسوب می شود.

۱- . همان، ص ۴۳۳- ۴۳۴.

۲- . نصراللّه نیک بین، اسلام از دیدگاه دانشمندان غرب، دورود، سیمان وفارسیت، ص۴۷.

۵.علل رشد علمی و تکنولوژیک غرب

اشاره

علل رشـد و پیشـرفت برخی کشورهای غیرمسـلمان در علم و تکنولوژی بی اعتنایی آن ها به دین و اخلاق نیست بلکه توجه به نکـاتی است که اگر مسـلمانان نیز همچون قرون پیشـین به آن اهتمـام داشـته باشـند، در قله های علم و تکنولوژی قرار خواهند گرفت. آن نکات عبارتند از:

الف) تلاش و پشـتکار؛ بسـیاری از مردم کشورهای پیشـرفته به آرمان های خود ولو آنکه ناقص یا اشـتباه باشد، ایمان داشـته و برای دستیابی به آن اهداف تلاش مستمر می نمایند.

ژاپنی ها بعد از جنگ، روزانه بیش از چهارده ساعت کار می کردند تا کشور خود را آباد کنند. متوسط ساعات کار آن ها در سال ۱۹۸۳ بیشتر از تمامی کشورها گزارش شـده است؛ یعنی ۲۱۵۲ ساعت که نسـبت به کشور بعدی یعنی امریکا ۲۵۴ ساعت بیشتر است. ساعت کار مردم کره جنوبی نیز ۲۹۰۰ ساعت در سال اعلام شده است.

پنجره

براساس گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی ساعت کار مفید کارمندان ایرانی به جای ۸ ساعت به ۲۲ دقیقه در روز و کارکنان بخش خصوصی به ۲ ساعت در روز کاهش یافته است و در نتیجه ساعت کار مفید ما

ص:۳۹

در سال به حدود ۶۰۰ ساعت و در بالاترین آمارها به ۸۰۰ ساعت می رسد.(۱)

ب) اولویت دادن به علم و پژوهش؛ که در تخصیص بودجهٔ سالیانهٔ مراکز تحقیقاتی، آموزش و پرورش، آموزش عالی، حقوق اساتید دانشگاه و ... به خوبی هویداست. کشوری که علم و پژوهش در آن اولویت نخست مردم و مسئولین باشد، رشد مناسب تری در آن حوزه خواهد داشت.

ج) فرهنگ استقلال طلبی (به ویژه استقلال اقتصادی)؛ دو ملت ژاپن و کره جنوبی نسبت به بهره گیری از کالاهای تولیدی کشور خود پافشاری می کنند. طی چند سال گذشته سازمان تجارت جهانی به حکومت های ژاپن و کره جنوبی فشار آوردند تا از خارج برنج وارد کنند، اما مردم این دو کشور حاضر به استفاده از برنج های وارداتی نشدند. بعد از جنگ جهانی دوم، کاخ امپراتور را به همان شکل قبلی ساختند که تنها شیشه کم داشتند. از حکومت خواستند اجازه دهد شیشه وارد کنند، اجازه داده نشد و گفته شد: اگر شیشه وارد شود، تلاش برای راه اندازی کارخانجات شیشه سازی کاهش می یابد.

د) ایمان، اشتیاق و وجدان کاری نسبت به مسئولیت ها؛ در چنین جوامعی هر فرد می بایست کار خود را همچون شغل ریاست جمهور

ص:۴۰

۱- http://www.tabnak.ir/fa/news/۳۰۱۳۷۹.

خطیر و حساس دانسته و لـذا با ایمان و اشتیاق به ادای تکلیف خود اقـدام کند؛ زیرا تنبلی، کم کاری، اهمال کاری و بی دقتی مانع دستیابی به اهداف خواهد بود.

ه) رعایت نظم و قانون و احترام به حقوق دیگران.

ح) مدیریت کارآمد.

ط) روحیهٔ تعاون و مشارکت جویی.

ی) پاسخ گویی نسبت به رفتارها.

ک) بهره وری، اولویت دادن به کیفیت.

ل) شکوفا ساختن خلّاقیت ها از سنین پایین.

م) حرکت در چهارچوب برنامه ای منظم برای سازمان دهی زیرساخت های قتصادی.

ن) شناخت دقیق واقعیات جامعه و درک امکانات و محدودیت های کشور.

س) بومی کردن تکنولوژی؛ انتقال تکنولوژی بـدون نیروی انسانی کارآمد به آفت مهارت زدایی از جمعیت بومی می انجامد. ژاپنی ها برای رهایی از این آفت در پی سازگاری انتقال تکنولوژی با توسعهٔ درون زا برآمدنـد و به جای تقلید، تکنولوژی را بومی کردند و به نوآوری در صنعت نائل شدند.

ص:۴۱

تصویر

ص:۴۲

۶.هر عیب که هست، از مسلمانی ماست ...

اشاره

طبق سنّت الهی هیچ انسانی صرفاً با آرزو و خیال پردازی به اهداف خویش نرسیده و تنها به میزان تلاش خود بهره مند خواهد بود:)و أن لیس للانسان الّا ما سعی(.(۱)

سنّت دیگر الهی آن است که انسان ها را در دستیابی به اهداف خویش یاری کرده و هر کس برای هر هدفی تلاش کند چه هدف دنیوی و چه هدف اُخروی، چه هدف صحیح و چه هدف باطل، خداوند او را مددکار خواهد بود. قرآن کریم پس از بیان دو گروهی که یکی درصدد رسیدن به لذت زودگذر دنیا و دیگری به دنبال لذت جاودانهٔ اُخروی است، بیان می دارد که هر یک از این دو گروه را برای رسیدن به اهداف دنیوی شان یاری می کنیم.

«کُلاًّ نُمِدُّ هؤُلاءِ وَ هَؤُلاءِ مِنْ عَطاءِ رَبِّکَ وَ ما کانَ عَطاءُ رَبِّکَ مَحْظُورا»(۲)

هر یک را از عطای پروردگارت مدد می کنیم، این ها را و آن ها را، و از عطای پروردگار تو جلوگیری نمی شود.

ص:۴۳

۱- . نجم، ۳۹.

۲- . اسراء، ۲۰.

پنجره

علل رشـد نکردن مسـلمانان در برخی ابعاد، نه اهتمام به دین، بلکه کنارگـذاردن دسـتورات دینی و برخورد گزینشـی با آموزه های دینی است.

در قرون اخیر، مسـلمانان آگاهـانه یـا ناآگاهـانه از برخی ابعـاد دین فاصـله گرفته و در نتیجه دچـار رکود در برخی حوزه های حیات دنیوی شدنـد. عوامل خارجی نظیر اسـتعمار و عوامل داخلی در عقب مانـدگی مسـلمین در علم و تکنولوژی مؤثر بودند که مهم ترین آن ها عبارتند از:

۱. تفرقه: مسـلمانان که یـک پنجم جمعیت جهان را دارا بوده و به لحاظ اقلیمی در استراتژیکی ترین نقاط جهان ساکن هسـتند (ماننـد خاورمیـانه) به دلیـل درگیری هـای قومی و فرقه ای از توجه به سود و زیـان مشترک غافـل بوده و درگیری های درونی دارند.

۲. تفسـیر نـادرست از مفـاهیم دینی: برخی از مفـاهیم دینی دچـار بـدفهمی و سـبب کـاهش یـا تعطیـل فعالیت های اجتماعی و سازندهٔ مسـلمین شده است. تفسـیر ناروا از مفاهیم صبر، انتظار، قضا و قدر، توکل، زهد، تقیه، شـفاعت، تحقیر دنیا و ... موجب رویگردانی از فعالیت ، سستی و تنبلی، تن دادن به ظلم و نفی مبارزه شده است.(۱)

۱- . مرتضی مطهری، انسان و سرنوشت، مجموعه آثار، ج۱، ص۳۵۳.

پنجره

امام خمینی تفسیر نادرست از حکومت و جدا دانستن دین از سیاست را یکی از عوامل عقب ماندگی مسلمین برشمرده اند.(۱)

۳. حاکمان و کارگذاران نالایق: مسلمانان در قرون اخیر حاکمان فاسدی را به خود دیده اند که با بی کفایتی یا خیانت سبب عقب ماندگی جوامع مسلمین شده اند. بسیارند حاکمانی که سرسپردهٔ دولت های استعمارگر بوده یا دنبال عیش و نوش و لذت های فردی می باشند و از رشد تمدن اسلامی غافل اند.

۴. تنبلی: متأسفانه ساعات کار مفید در ایران و سایر کشورهای اسلامی با کشورهای پیشرفته فاصلهٔ زیادی دارد و روحیهٔ تنبلی وسستی با تفاوت هایی در اقشار مختلف دیده می شود. علی رغم آنکه ملل مسلمان به واسطهٔ عقب ماندگی قرون اخیر نیازمند تلاش جهادی و اهتمام بیشتر برای ساختن کشورهای خود هستند، در مقام عمل، روحیهٔ سخت کوشی جای خود را به تن پروری و تن آسایی داده است.

۵. استعمار: قدرت های بزرگ در قرون اخیر با چپاول ثروت و

ص:۴۵

۱- . امام خمینی، صحیفهٔ نور، ج ۲۰، ص ۱۹۱.

سرمایهٔ فکری کشورهای مسلمین از پیشرفت و رشد ایشان جلوگیری کرده و در عقب نگاه داشتن این جوامع از کاروان علم و تکنولوژی تعمّد داشتند.

۶. مصرف گرایی: کشورهای مسلمان با مصرف بی رویهٔ کالا از جمله تولیدات غربی از یکسو هزینهٔ زندگی خانواده ها و جوامع را بالاـ برده و از سوی دیگر کشور خود را به بازار مناسب کشورهای غربی تبدیل کرده اند که در اثر آن ثروت عظیم این ملل به جای سرمایه گذاری در صنعت و تولیدات پایه، صرف امور غیرضروری شده و همه ساله میلیاردها دلار صرف هزینه های غیرضروری می گردد. از سوی دیگر با رشد مصرف گرایی فرهنگ عمومی تغییر کرده و مصرف بیشتر و گران تر به ارزش اجتماعی مبدّل می شود. نمایش ثروت، کالاهای لوکس و مسابقه در خرید، ارزش های خانوارها قلمداد شده و اختلاف طبقاتی به اوج می رسد و نوع مصرف و خرید علامت مشخصهٔ طبقهٔ مرفه و باعث احساس محرومیت در طبقات پایین تر می شود.

پنجره

فکر و ذهن جوانان که می بایست مشغول خلاقیت و نوآوری در صنعت و تکنولوژی شود، در مارک و برندهای غربی متمرکز می شود.

ص:۴۶

تولیـد و واردات کالاهـای غیر ضـروری جـایگزین کالاهـای ضـروری می شود. تبلیغات چنان بر ذهن افراد مسـلط می شود که دیگر مبنـای خریـد افراد نیـاز آن هـا نیست، بلکه میل به خریـد بیشتر است و در بسـیاری از موارد قادر به کنترل خود در خرید نیستند.(۱) به عنوان نمونه هزینه ی واردات لوازم آرایشـی به ایران در یکسال از ۸۰۰ میلیون تا دو میلیارد دلار تخمین زده شده است.

اسـراف و عـدم رعایت اصول دینی در میان مسـلمانان نیز از دیگر عوامل عقب مانـدگی ایشان است. با مصـرف بدون ضابطه، جایی برای صادرات و نیز اسـتفادهٔ بهینه از کالا باقی نمانـده و دولت ها مجبور به پرداخت یارانه برای مصارف ابتدایی خواهند بود.

پنجره

بـه عنـوان نمـونه مصـرف برق در ایران سـه برابر مصـرف متوسـط کشورهـای دیگر است. مصـرف انرژی ایران دو برابر چین و مصرف آب در ایران هفتاد درصد بیشتر از متوسط جهانی است.(۲)

ص:۴۷

۱- . ر.ک. سید اکبر سیدی نیا، مصرف و مصرف گرایی از منظر اسلام و جامعه شناسی، نشریهٔ اقتصاد اسلامی، تابستان ۱۳۸۸، ش۳۴.

۲- . http://www.ebtekarnews.com/Ebtekar/News.aspx?NID=۴۷۱۵۳

۷. بی صداقتی در گفتار و رفتار: برخلاف تأکید مکرر دین اسلام بر صداقت، بی صداقتی در سخن و رفتار در میان کشورهای مسلمان رواج یافته است. عدم صداقت در وعده ها و تعهدات کاری نیز مصادیقی از این بی صداقتی است.

۸. نبود وجدان کاری و تعهد شغلی: مؤمنین موظف به رعایت حقوق دیگران در تولید و خدمات بوده و می بایست وظایف محوله را به بهترین شکل ممکن سامان دهند، اما عدم احساس مسئولیت در قبال وظایف، عدم بهره وری در خدمات، سستی نسبت به انجام وظایف، گریز از کار و موکول کردن آن ها به آینده از بلایای امروز جامعهٔ مسلمین است.

۹. روحیهٔ خودباختگی و شیفتگی به غرب و شرق: استعمار در قرون اخیر با برتر نشان دادن فرهنگ و نژاد و بزرگ نمایی در موفقیت های خود روح خودباختگی را در میان مسلمانان دمیده است و ایشان با پذیرش برتری غرب بر مسلمین خود را از رقابت با کشورهای پیشرفته و خودکفایی ناتوان می بینند. همین امر رکود و سکون آن ها را دوچندان می کند. عدم خودباوری باعث سرکوب شدن خلّاقیت ها و مانع نوآوری در علم و پژوهش شده و همواره جوامع را مصرف کنندهٔ الگوهای غربی قرار خواهد داد.

۱۰. نفوذ عقاید خرافی: سیدجمال الدین اسدآبادی که همواره

دغدغهٔ عقب ماندگی مسلمانان را داشت، نفوذ خرافات را یکی از علل این امر می دانست. خرافه در مقابل عقلانیت قرار دارد و عقلانیت عامل پیشرفت است و به میزانی که خرافات گسترش یابد، پیشرفت کند می شود.

۱۱. عدم مدیریت صحیح نیروهای انسانی: سکاندار کشتی پیشرفت، نخبگان جامعه هستند. جامعهٔ اسلامی دارای نخبگان بسیاری است، ولی در برخی موارد استفادهٔ صحیحی از ظرفیت فکری و مدیریتی آن ها نمی شود، نشناختن استعدادها و عدم پرورش آن ها و تقسیم نشدن مسئولیت ها بر اساس شایستگی ها از نشانه های مدیریت نادرست نیروی انسانی است.

۱۲. بی اعتقادی نسبت به سرمایهٔ غنی وحی و میراث اسلامی: وحی و سنت اسلامی از مهم ترین منابع معرفتی است که از امتیاز تحریف ناپذیری برخوردار است.

پنجره

برخی روشنفکران ترجیح می دهند راه نجات انسان را نه از خالق وی، بلکه با آزمون و خطای نسلی در آزمایشگاه نظریات دریابند که نتیجهٔ آن هدر رفتن نیروها و قربانی شدن نسل هاست.

ص:۴۹

۱۳. جمود و ظاهرگرایی و بی اعتنایی به اقتضائات زمانی و مکانی: پویایی اسلام به عنصر اجتهاد است که امکان دستیابی ضابطه مند به راه حل های جدید متناسب با زمان و مکان جدید را فراهم می کند. برخی متدینان بدون توجه به این ظرفیت عظیم، هر تحولی را مغایر دین تلقی کرده و با آن مخالفت می کنند.

خلاصه

توجه به تمایز انسان و حیوان به ما می فهماند که پیشرفت انسان به اوج گرفتن او در مسیر اخلاق و بندگی است. رشد صنعت و تکنولوژی علامت پیشرفت مصنوعات انسانی است نه خود انسان، که این پیشرفت اگر با اخلاق و معنویت توأم نباشد، فایدهٔ آن کمتر از ضررش خواهد بود. علل رشد و افول برخی جوامع در علم و تکنولوژی نیز کنار گذاشتن دین یا توجه به دین نیست؛ زیرا در قرون پیش همین مسلمانان پرچمداران علم بودند. تلاش جهادی توأم با تدبیر، وجدان کاری، مدیریت نیروی انسانی، نظم و قانون، خودباوری، تعاون، برنامه ریزی صحیح و... از عوامل رشد برخی جوامع است که مسلمانان کمتر به این عوامل توجه داشته اند.

ص:۵۰

سخن آخر

سطح درآمد و امکانات مالی افراد یک جامعه، ملاک رفاه و خوشبختی آنها نیست، بلکه میزان احساس رضایت از زندگی بیانگر خوشبختی افراد است. در جوامع غربی چنین نیست که همه افراد، ثروتمند و یا دارای درآمدی متوسط به بالا باشند؛ تعداد فقرا و گرسنگان در کشورهای غربی فراوان است. همچنین، در میان افراد ثروتمند نیز به دلیل کمرنگ شدن ایمان و اخلاق، احساس دلتنگی و بیهودگی شایع است. میزان مصرف داروهای افسردگی و آمار خودکشی گواه این مدعاست؛ ولی در جوامع اسلامی با وجود کاستی ها و کمبود امکانات، به دلیل محکم تربودن ایمان به خدا احساس رضایت از زندگی بیشتر است. همچنین، برخی از مشکلات جوامع مؤمن ناشی از بی تدبیری خود آنان و برخی نیز امتحان الهی و برای تربیت بیشتر و در جهت صعود معرفتی ایشان است.

از سوی دیگر، تبلیغات جهان مادی گرا باعث شده است فراموش کنیم انسان موجودی الهی بوده که رسالتی فراتر از خوردن و شهوت رانی دارد. این تبلیغات در سطوح متنوع، لذت و ثروت بیشتر را علامت پیشرفت یک جامعه تلقی می کنند، در حالی که علامت پیشرفت یک جامعه، رشد اخلاقی و معنوی آن است و پیشرفت تکنیک و تکنولوژی پیشرفت ابزارهاست، نه خود انسان.

ص:۵۱

از این رو، انحطاط اخلاقی و فرورفتن در باتلاق فساد به چالشی برای متفکران غرب تبدیل شده است؛ اما رشد برخی جوامع در عرصهٔ علم و فناوری و رکود مسلمانان، ارتباطی به دینداری و بی دینی ایشان ندارد، بلکه معلول تلاش و همت و برنامه ریزی مؤثر است. تمدن غرب که امروزه خود را پیشگام علم و فناوری می داند به شهادت مورخان غربی، وامدار دانشمندان مسلمان بوده و بر جوانان مسلمان وظیفه است که پرچم این جوامع را به جایگاه پیشین آن یعنی قله های علم بازگردانند.

ص:۵۲

بیشتر بخوانیم

۱. جیمز دبلیو لوون، دروغ هایی که معلمم به من آموخت، ترجمهٔ اسماعیل امینی و امیرمسعود شهرام نیا، تهران، صفحه سفید، ۱۳۸۸.

۲. مجموعه مقالات «فمنیسم، شکست افسانهٔ آزادی زنان»، جمعی از نویسندگان، قم، نشر معارف.

۳. ویلیام جی بنت، شاخص های فرهنگی در ایالات متحدهٔ امریکا، ترجمهٔ فاطمه فراهانی، تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۱.

۴. سیدهاشم میرلوحی، امریکا بدون نقاب، تهران، کیهان، ۱۳۸۰.

۵. حمید مولانا، امریکاشناسی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۹۰.

سیدمجتبی موسوی لاری، اسلام و سیمای تمدن غرب، قم، دفتر انتشارات جامعهٔ مدرسین حوزهٔ علمیهٔ قم، ۱۳۷۹.

تصویر

مجموعهٔ یک صد جلدی کتابچه های رهنما
رهنما
مرکز پخش : مشهد مقدس،حرم مطهر، نبش باب الجواد علیه السلام، فروشگاه عرضهٔ محصولات رضوی
تلفن : ۰۵۱-۳۲۲۸۵۲۰۴

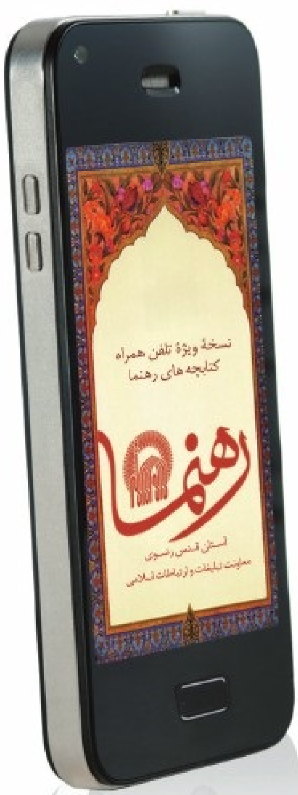
تصویر

لوح فشرده کتابچه‌های رهنما (نسخهٔ ۲)
RAZAVI
مرکز پخش : مشهد مقدس،حرم مطهر، نبش باب الجواد علیه السلام، فروشگاه عرضهٔ محصولات رضوی
تلفن : ۰۵۱-۳۲۲۸۵۲۰۴

تصویر

نسخهٔ ویژه تلفن همراه کتابچه‌های رهنما (نسخهٔ ۲)

محل دریافت:

- حرم مطهر، مرکز پاسخگویی به سوالات دینی آستان قدس رضوی (مدرسه پریزاد)
- وب‌کیوسک های مستقر در حرم مطهر

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹